

SERRA

D'OR

736 ABRIL 2021 • 6,10 €

90 ANYS DE LA SEGONA REPÚBLICA

Joan Esculies - Teresa Abelló - Jordi Casassas Ymbert

Mercè Ibarz, la llibertat creativa

Marta Nadal

El «boom» de les microeditorials

Manuel Llanas

Si van caure els romans...

Frederic Ribas

Shakespeare i els seus propietaris

Albert Beorlegui i Tous

Nèstor Luján, un periodista valent

Jaume Fabre

Antonio Vivaldi: el mite i l'enigma

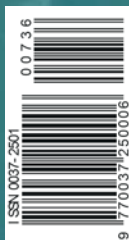
Xavier Chavarria

Marta Esteban. La producció de cinema com un art

Pere Vall Karsunke

Lola Badia, qui fruit ne sap collir

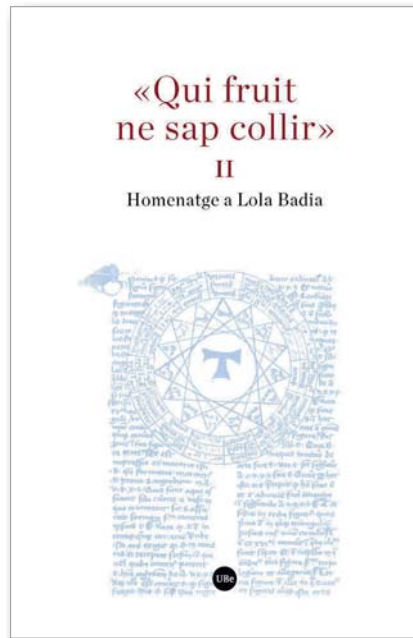
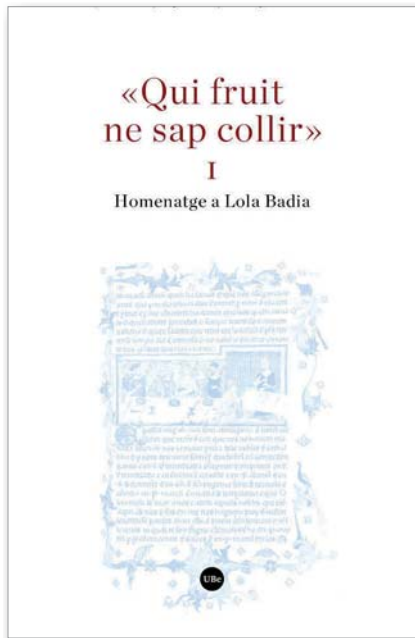
Albert Soler

Lola Badia

qui fruit ne sap collir

per Albert Soler

Anna Alborni, Lluís Cifuentes, Joan Santanach i Albert Soler (a cura de)
«Qui fruit ne sap collir». Homenatge a Lola Badia, volums I i II
Edicions de la Universitat de Barcelona - Editorial Barcino, Barcelona, 2021.

El mes de març, Lola Badia, catedràtica de literatura catalana medieval de la Universitat de Barcelona, va complir 70 anys, edat en què és preceptiva la jubilació de la docència universitària. Com a celebració, hom li ha ofert una miscel·lània en què setanta deixebles, amics i col·legues d'arreu del món dediquem un breu estudi en el seu honor, tocant a algun dels amplis interessos

d'investigació de l'homenatjada, en especial les literatures medievals (inclosos el rerefons clàssic i la seva recepció contemporània), la ciència medieval i la figura de Ramon Llull. El gruix dels autors participants correspon, és clar, a catalans, valencians i mallorquins, però els italians hi tenen una àmplia representació i hi són presents també espanyols, alemanys, anglesos i hongaresos. El mapa que es dibuixa és la plasmació de la geografia vital i intel·lectual de Lola Badia. Es tracta de setanta contribucions equivalents a setanta anys dedicats a l'estudi i la difusió del patrimoni literari català antic. La numerologia simbòlica no és gens estranya a l'obra de Ramon Llull i resulta, en aquest cas, d'allò més esca-

ient, però puc assegurar que aquesta coincidència és purament casual (si és que les casualitats existeixen).

Les monografies són breus, d'una extensió mitjana de deu folis i, malgrat aquesta limitació imposada, la miscel·lània ocupa dos imponents volums de gairebé 500 pàgines cadascun. Els editors dels volums hem estat Anna Alborni, Lluís Cifuentes, Joan Santanach i qui signa aquestes ratlles, membres tots quatre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona, que va crear i dirigeix Lola Badia, i alhora professors en actiu del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la mateixa universitat. L'empresa ha comptat amb un consell editor que ha establert les línies generals de l'homenatge format per Lluís Cabré, Miriam Cabré, Rosanna Cantavella, Antònia Carré, Isabel Grifoll, Sadurní Martí, Josep Pujol, Xavier Renedo, Josep M. Ruiz Simon i Jaume Torró i els quatre curadors abans esmentats. És el Consell Editor que signa una semblança de l'homenatjada a l'inici del primer volum. El complex procés editorial de tot aquest material ha disposat de la col·laboració inestimable d'Eulàlia Salvat i de l'equip d'Edicions de la Universitat de Barcelona que dirigeix Meritxell Anton.

En general, els articles tenen un caràcter més assagístic que erudit i, en qualsevol cas, l'erudició (com ha ensenyat i practicat sempre l'homenatjada) no és mai una finalitat en ella mateixa, sinó un component d'un discurs que vol il·luminar una

2013. Lola Badia durant el parlament de presentació de la *Història de la literatura catalana* (Foto: Jordi Vidal)

parcel·la de la realitat de la història de la cultura i de la literatura. Hi predominen, cosa no gens estranya atesa la trajectòria de Lola Badia, els treballs sobre Ramon Llull i el lul·lisme (17); hi són presents també estudis sobre aspectes diversos de l'obra d'Ausiàs March (6), del *Curiel e Güelfa* (4), d'Eiximenis (4), de Metge (2), de Jordi de Sant Jordi (2). I, és clar, sobre una multitud d'autors i textos medievals com Febrer, Corella, Cerverí de Girona, Roig, Jaume I, Francesc Alegre, Raimon de Cornet, Arnau de Vilanova, la *Flamenca* o el *Jaufré*, Isabel de Villena o el *Jacob Xalabín*, entre d'altres. Malgrat l'amplitud d'autors, temes i perspectives que recull la miscel·lània, costaria molt de trobar-ne algun que no hagi estat objecte d'atenció de Lola Badia al llarg de la seva dilatada trajectòria i extensa dedicació a la literatura. No és estrany perquè, entre moltes altres empreses, Badia va coordinar i va portar a bon port els tres magnífics volums dedicats a l'edat mitjana de la nova *Història de la literatura catalana*

(2013-2015), amb un equip de col·laboradors que coincideix en part amb els mateixos que ara han participat a l'homenatge.

Al final del segon volum de l'obra, Lluís Cifuentes ha compilat la bibliografia de Lola Badia (1971-2020). La presenta dividida en dues parts. S'han considerat «Obres majors» les tesis, els llibres d'assaig i de divulgació, els articles de recerca i de crítica, les edicions crítiques i de divulgació, les antologies de textos medievals, la coordinació i la curadoria de reculls d'estudis d'autor i col·lectius, i la direcció de recursos a la xarxa; s'hi compten ni més ni menys que 209 ítems! En l'apartat «Obres menors» s'hi recullen els articles de premsa, les petites traduccions, els pròlegs i epílegs, les veus d'enciclopèdia, les ressenyes, les bibliografies, les col·laboracions en audiovisuals i en altres enregistraments, i les entrevistes; aquí, la xifra puja fins a 342 ítems! En total, seixanta-set pàgines de bibliografia: l'apartat més extens dels dos volums. Això dona una idea de la tasca

ingent que ha desplegat Lola Badia tots aquests anys.

Més enllà dels setanta autors participants i de l'ampli equip d'edició i gestió del projecte, s'ha volgut obrir l'homenatge a institucions i persones d'arreu del món que han volgut manifestar la seva estima a Lola Badia. Per fer possible aquesta dimensió pública del projecte, hem comptat amb la participació inestimable de l'Editorial Barcino, en qualitat de coeditora; del seu director, Oriol Magrinyà, i del seu equip humà. El desenvolupament d'una pàgina web d'adhesions a l'homenatge i d'adquisició de la miscel·lània ha permès finançar íntegrament el projecte. La Universitat de Barcelona i la Fundació Carulla, juntament amb una desena d'institucions universitàries dels Països Catalans, amb el concurs del prestigiós Warburg Institute de Londres, han estat les entitats promotores de l'homenatge. Una trentena d'institucions més de l'àmbit de la recerca, la docència superior i la catalanística, nacionals i internacionals, s'hi han afegit. Finalment, més de cent cinquanta persones a títol particular, entre les quals noms il·lustres de col·legues, d'amics i d'exalumnes, formen una llarga llista d'adherits.

És tot plegat, un homenatge que prova d'estar a l'altura d'una persona que ha fet una aportació fonamental per al coneixement, la posada al dia i la difusió del patrimoni literari català antic, només comparable a la dels seus dos mestres i referents, Jordi Rubió i Balaguer i Martí de Riquer. És per aquesta raó que el títol de l'obra s'ha extret del passatge següent del *Llibre del gentil e dels tres savis* de Ramon Llull: «E per la utilitat dels arbres, *qui fruit ne sap collir*, fuig hom a treballs infinits e ve hom a perdurable repòs.» Els arbres que ha plantat Lola Badia són molts, variats, esporterosos i han donat fruits abundants. Felicitem-nos-en i felicitem-la!